

Sygn. akt: XI Ns 1612/13

POSTANOWIENIE WSTĘPNE

Dnia 28 lipca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu XI Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Jolanta Sikorska
-----------------	----------------------

Protokolant:	st. sekr. sądowy Mirosława Prusaczyk
--------------	--------------------------------------

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2016 r. w Toruniu na rozprawie

sprawy z wniosku Banku (...) S.A.

z udziałem A. K. (1)

P. K. (1)

A. K. (2)

J. K.

M. K.

P. K. (2)

K. G.

o stwierdzenie nabycia spadku po C. K.

postanawia:

zatwierdzić oświadczenie A. K. (2) z 28 lipca 2016 r. o uchyleniu się od skutków prawnych braku złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po matce C. K. zmarłej 4 lutego 2012 r.

Sygn. akt XI Ns 1612/13

UZASADNIENIE

A. K. (2) na rozprawie 28.07.2016 r. przed Sądem Rejonowym w Toruniu oświadczył, że uchyła się od skutków prawnych braku złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po matce C. K. zmarłej 4.02.2012 r.

Na rozprawie 5.04.2016 r. w T. A. K. (2) zeznał, że nie utrzymywał stałego kontaktu z matką, widywał ją rzadko, nie wiedział czy matka zaciąga zaobowiązania, nie znał jej sytuacji finansowej. Uczestnik podał, że o zadłużeniu matki dowiedział się dopiero w czerwcu 2015, gdy otrzymał odpis wniosku Banku (...) SA o stwierdzenie nabycia spadku po C. K..

A. K. (2) złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po matce 16.07.2015 r. przed notariuszem B. W. (Repertorium A numer (...)). Oświadczenie nie zostało jednak złożone w terminie, ponieważ jak zeznał A. K. (2) na rozprawie 5.04.2016 r., dowiedział się o śmierci matki w dniu zgonu i był obecny na pogrzebie.

Sąd ustalił co następuje:

C. K. zmarła 4.02.2012 r. w miejscowości P., gdzie ostatnio zamieszkiwała.

/dowód: akt zgonu k.7/

Spadkodawczyni pozostawiła męża H. K., córkę K. G., syna A. K. (1), syna P. K. (1), syna J. K., syna A. K. (2). Spadkodawczyni nie pozostawiła testamentu. K. G., H. K., A. K. (1) i P. K. (1) złożyli oświadczenia o odrzuceniu spadku po C. K. 3.07.2012 r. przed notariuszem N. K. (Repertorium A numer (...)).

/dowód: akt notarialny k. 35-37/

J. K. na rozprawie 22.09.2015 r. przed Sądem Rejonowym w Toruniu uchylił się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po matce, uzasadniając, że bardzo rzadko widywał się z matką, o tym że zaciągała zobowiązania dowiedział się ponad pół roku po jej śmierci. Sąd postanowieniem z 22.09.2016 r. zatwierdził oświadczenie J. K..

/dowód: oświadczenie k. 24-25/

A. K. (2) nie utrzymywał stałego kontaktu z matką. Wiedział o jej śmierci i był obecny na pogrzebie. Przez wiele lat się z nią nie spotykał. Kilka lat przed jej śmiercią widywał ją mniej więcej raz w roku, czasem do niej dzwonił. Mieszkał 300 km od jej miejsca zamieszkania. Nie znał sytuacji finansowej matki, nie wiedział, że zaciąga zobowiązania. Gdy ją widywał, nie zauważył by dokonywała większych zakupów lub remontów.

/dowód: oświadczenie k. 191/

C. K. 16.11.2009 r zawarła umowę pożyczki z Bankiem (...) SA, kwota pożyczki brutto wynosiła 6919,50 zł.

/dowód: umowa k. 16-17/

Sąd zważył co następuje:

Stan faktyczny ustalono na podstawie okoliczności bezspornych z dokumentów urzędowych, których prawdziwość ani wiarygodność nie została zakwestionowana. Podstawę ustaleń stanowił także dowód z przesłuchania Uczestnika.

Sąd dał wiarę zeznaniom Uczestnika, albowiem są one spójne i logiczne. A. K. (2) podał, że rzadko widywał matkę, jedynie od czasu do czasu kontaktował się z nią telefonicznie. Wskazał, że nie znał jej sytuacji finansowej, nie wiedział czy matka zawierała umowy pożyczki, nie zauważył by dokonywała większych remontów czy zakupów.

A. K. (2) zeznał, że o długach matki dowiedział się w czerwcu 2015 r., po otrzymaniu odpisu wniosku Banku (...) SA złożonego w niniejszej sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po matce. W związku z tym złożył przed notariuszem oświadczenie o odrzuceniu spadku po matce w dniu 16.07.2015 r., nie zostało ono jednak złożone w terminie, więc na rozprawie 28.07.2016 r. oświadczył, że uchyła się od skutków prawnych braku złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po C. K..

Podstawą uchylenia się od niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest art. 1019 § 2 w zw. z art. 1019 § 1 kc. Art. 1019 kc stanowi:

§ 1. Jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;

2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

§ 2. Spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu.

§ 3. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd.

W rozpatrywanej sprawie decydujące znaczenie ma to czy Uczestnik, który nie złożył oświadczenia w terminie, działał pod wpływem błędu. Na podstawie art. 84 kc, aby móc uchylić się od skutków prawnych oświadczenia woli, błąd musi być istotny i dotyczyć treści czynności prawnej. W przypadku oświadczenia spadkowego, błąd w swojej najbardziej typowej postaci dotyczył będzie istotnych właściwości spadku. W doktrynie zgodnie przyjmuje się, że spadkobierca może uchylić się od skutków oświadczenia spadkowego w przypadku mylnego wyobrażenia o stanie aktywów lub pasywów spadku. Może nie wiedzieć o istnieniu pewnych długów lub określonych aktywów, może błędnie zarachowywać w poczet spadku długi lub aktywa nieistniejące. (Bogudar Kordasiewicz (red.) Prawo Spadkowe. System Prawa Prywatnego tom 10, Warszawa 2015, s. 558). Taka sytuacja miała miejsce w rozpatrywanej sprawie, bowiem Uczestnik nie wiedział o istnieniu długów zaciągniętych przez Spadkodawczynię, do momentu otrzymania odpisu wniosku Banku (...) SA o stwierdzenie nabycia spadku kilka lat po śmierci matki.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z 30 czerwca 2005 r., IV CK 799/04 wskazał, że „podstawę uchylenia się przez spadkobiercę od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może stanowić błąd prawnie doniosły”, a takim błędem nie jest „nieznajomość przedmiotu spadku pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego.” Jak wskazuje Sąd Najwyższy w przywołanym orzeczeniu, oceniając niedołożenie należytej staranności przez spadkobiercę należy uwzględniać „konkretne okoliczności sprawy”, konieczne jest zatem określenie jakie konkretne działania zmierzające do uzyskania wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego powinien podjąć spadkobierca. Na takim stanowisku Sąd Najwyższy stanął również w postanowieniu z 18 marca 2010 r, V CSK 337/09, gdzie wskazano, że „istotny błąd w rozumieniu art. 1019 § 2 kc w związku z art. 84 kc nie może wynikać z niestaranności spadkobiercy w ocenie stanu majątku spadkowego.”

Sąd w rozpatrywanej sprawie uznał, że Uczestnik dołożył należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego. A. K. (2) nie utrzymywał regularnego kontaktu z matką, nie znał jej sytuacji materialnej. Jak wynika z zeznań męża Spadkodawczyni, o długu wobec Banku (...) SA, zarówno on jak i dzieci, dowiedzieli się po śmierci C. K.. Mąż i trójka dzieci C. K. z nią zamieszkujących odrzucili po niej spadek w terminie. A. K. (2) nie zauważył zmiany sytuacji materialnej matki podczas wizyt u niej, nikt nie wspominał mu o zaciąganych przez nią zobowiązaniach, nie podejrzewał więc, że matka mogła być zadłużona. Mieszkając z dala od matki, nie mając więc realnej możliwości by w pełni orientować się w jej sytuacji materialnej, mógł oczekiwać, że któreś z rodzeństwa, które z matką zamieszkiwało poinformuje go o ewentualnych długach już po śmierci C. K.. Nie został również poinformowany o tym, iż ojciec i troje rodzeństwa odrzucili spadek po matce. Biorąc powyższe pod uwagę, A. K. (2) nie miał podstaw by podejrzewać iż matka pozostawiła długi. Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, że Uczestnik nie miał realnych możliwości uzyskania informacji na temat zadłużenia matki, nie posiadał zatem wiedzy co do rzeczywistego stanu majątku spadkowego. W związku z powyższym Uczestnik pod wpływem błędu nie złożył oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie i może uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu na podstawie art. 1019 § 2 w zw. z art. 1019 § 1 kc.

Mając na względzie powołane okoliczności natury prawnej i faktycznej Sąd zatwierdził uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie przez A. K. (2) na podstawie art. 1019 § 3 kc.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 kpc ustalając, że każdy uczestnik postępowania ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.